

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/4/2025
Identifikačné číslo spisu: 9522100255
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Štift
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:9522100255.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štifta a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD., JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci obvineného V. H. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 25. marca 2026 dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Ondreja Urbana, MBA, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2023, sp. zn. 3To/9/2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. H. sa odmieta.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd (ďalej aj „ŠTS“ alebo „prvostupňový súd“) v senáte rozsudkom z 8. septembra 2022, sp. zn. 2T/2/2022, v spoločnom konaní s ďalšími obvinenými osobami uznal za vinného obvineného V. H. zo spáchania v bode 1/ zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona („Tr. zák.“) a v bode 3/ obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe. Za to bol obvinenému prvostupňovým súdom uložený podľa § 172 ods. 4 Tr. zák., § 36 písm. l), písm. n), písm. o) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. trest prepadnutia majetku a podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na tri roky.

Proti uvedenému rozsudku ŠTS podali odvolania prokurátor (v neprospech obvineného V. H.) a obvinený V. H., ako aj spoluobvinený J. H., na podklade ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 25. októbra 2023, sp. zn. 3To/9/2022, podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku („Tr. por.“) s použitím § 324 Tr. por. zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo vzťahu k obvinenému V. H. v celom rozsahu a vo vzťahu k spoluobvineným J. H., J. F., B. R., H. H.

a H. H. vo výroku o treste prepadnutia majetku. Zároveň podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného V. H. uznal za vinného zo spáchania v bode 1/ zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a v bode 2/ obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe s tým, že

1/ v presne nezistenom čase, najskôr však od roku 2007, sa v V. kraji, popri existujúcom zoskupení osôb, ktorého hlavným predstaviteľom bol nebohý H. F. začala postupne formovať zločinecká skupina nazývajúca sa „G.“, pozostávajúca z jednotlivých členov, ako aj osôb činných pre zločineckú skupinu, kde na najvyššej riadiacej a koordinačnej úrovni bol H. Y., ktorý riadil a koordinoval jej nižšie hierarchicky postavených členov pri páchaní rôznorodnej trestnej činnosti, špecifikujúcej sa predovšetkým na drogovú trestnú činnosť, ktorá takto kompaktno fungovala až do zadržania najvyšších činiteľov tejto zločineckej skupiny, následne v presne nezistenom čase, najskôr však od roku 2010, sa v V. kraji, popri existujúcom zoskupení osôb, ktorého hlavným predstaviteľom bol nebohý H. F., začala postupne formovať zločinecká skupina nazývajúca sa „W.“, pozostávajúca z jednotlivých členov, ako aj osôb činných pre zločineckú skupinu, kde na najvyššej riadiacej a koordinačnej úrovni bol R. W., ktorý riadil a koordinoval jej nižšie hierarchicky postavených členov pri páchaní rôznorodnej trestnej činnosti, špecifikujúcej sa predovšetkým na drogovú trestnú činnosť, ktorá takto kompaktno fungovala až do zadržania najvyšších činiteľov tejto zločineckej skupiny, kde na stredných úrovniach hierarchie v skupine sa nachádzali, okrem iných, osoby v rámci zločineckej skupiny tzv. „G.“ E. E., H. E., A. F., H. J., a v rámci zločineckej skupiny tzv. W.“ G. H., A. E., J. O., A. F., D. F., H. M.A., ktorí plnili svoje úlohy v rámci skupiny pri páchaní najmä drogovej trestnej činnosti, pričom každý člen na nižšom stupni zabezpečoval, či už osobne, alebo prostredníctvom ďalších členov skupiny, resp. doteraz presne nezistených páchatel'ov, výrobu drog - metamfetamínu, ktorý následne distribuovali hlavne v V. kraji a jeho okolí, pričom pre zločineckú skupinu tzv. „G.“ boli činné osoby V. R., H. X., J. H., V. H., H. F., J. F., B. R., J. F., H. H. a H. H. a pre zločineckú skupinu tzv. „W.“ A. C., H. C., G. Č., H. D., H. H. F., K. D., K. E., H. F., J. F., S. F., ktoré konali na základe pokynov členov zločineckej skupiny, kde postavenie a činnosť osôb v rámci skupiny bolo nasledovné: J. O. a A. E. si zabezpečovali tabletky a aj iné prekurzory na výrobu metamfetamínu, a to najmä od osôb A. F., H. J.U., H. C., H. D. prostredníctvom H. H. F., z ktorých J. O. a A. E., resp. prostredníctvom tzv. „varičov“, ku ktorým patrili K. F. a J. N., D. F., A. C., K. D., vyrábali metamfetamín, ktorý prostredníctvom svojej siete dilerov, ku ktorým patrili okrem iných aj G. Č., J. F., S. F., predávali metamfetamín, doposiaľ nestotožneným dilerom, resp. konečným spotrebiteľom; H. Y., E. E. a H. E. si zabezpečovali tabletky, a aj iné prekurzory na výrobu metamfetamínu, a to najmä od osôb A. F., H. J., kde prostredníctvom tzv. „varičov“, ku ktorým patrili okrem iných V. R., vyrábali metamfetamín, ktorý prostredníctvom svojej siete dilerov, ku ktorým patrili okrem iných aj H. X., J. H., V. H., H. F., J. F., B. R., J. F., H. H., H. H., predávali metamfetamín menším, doposiaľ nestotožneným dilerom, resp. konečným spotrebiteľom, kde H. F. takto získaný metamfetamín odpredával, okrem iných, aj G. H., pričom obidve tieto skupiny sa navzájom tolerovali, rešpektovali, vzájomne medzi sebou kooperovali, a to v záujme zabezpečenia čo najlepších podmienok pri páchaní drogovej trestnej činnosti, ktoré spočívali najmä v zadovážovaní liekov obsahujúcich pseudoefedrín, komponentov slúžiacich na výrobu metamfetamínu, personálnej stability pri samotnej výrobe metamfetamínu, čím garantovali plynulé fungovanie oboch skupín, a tým pádom ich dlhoročnú dominanciu v rámci predaja omamných a psychotropných látok na území celej slovenskej republiky, pričom celá, takto riadená a dôsledne koordinovaná činnosť, bola vykonávaná za účelom zisku pre jednotlivých členov a osôb činných pre zločineckú skupinu s tým, že; R. W., H. C., G. Č., H. H. F., H. F., D. F., J. F., K. E., A. C., K. F., J. N. a A. C. sú trestne stíhaní v samostatných konaniach a o ich vine ešte nebolo rozhodnuté, H. Y., H. M., J. O., A. E., H. J., V. R., J. F., H. D., E. E., H. X., S. F., H. E., G. H. a K. D. už boli právoplatne odsúdení a H. E. a A. F. bolo trestné stíhanie podmienčne zastavené,

2/ (pôvodne označený 3/) minimálne od roku 2007 si H. D. zabezpečoval metamfetamín z doposiaľ nezisteného zdroja, ktorý následne v objeme 100 gramov metamfetamínu raz za mesiac až do začiatku roku 2010 odovzdával H. X., ktorý následne metamfetamín delil do kubikových striekačiek, kde takto

vytvoril 10 striekačiek s obsahom priemerne po 10 kubíkov metamfetamínu, ktoré následne delil rovným dielom medzi H. N., prezývaného „U.“, J. F., prezývaného „J.“, B. R. a J. H., prezývaného „J.“, ktorí takto získaný metamfetamín následne posúvali svojim dílerom, kde za každú striekačku metamfetamínu vyplatili 12.000,- Sk (398,33 eura), resp. po roku 2009, kedy sa začala používať mena Euro, bola cena za striekačku metamfetamínu stanovená na 400 eur, H. X., ktorý tieto finančné prostriedky následne odovzdal H. D., kde H. X. obdržal za uvedenú prácu odmenu od H. D. v mesačnej výške 5.000,- Sk (165,97 eura), kde za rozhodné obdobie došlo k prerozdeleniu metamfetamínu v objeme do roku 2009 minimálne 2,4 kg metamfetamínu v hodnote 2.880.000,- Sk (95.598,49 eura) a po roku 2009 minimálne 1,2 kg metamfetamínu v hodnote 48.000 eur a následne, minimálne od polovice roku 2010, si H. X. zabezpečoval pravidelný prísun metamfetamínu až minimálne do konca roku 2016 od osôb H. Y., E. E., H. E., K. Č., ktorým metamfetamín, resp. tabletky na výrobu metamfetamínu dodával minimálne A. F., kde od týchto osôb odoberal H. X., spolu so svojou dvojličkou J. H., na mesačnej báze minimálne 0,5 kg metamfetamínu, pričom odovzdania prebiehali na rôznych miestach v meste R.Ď. po predchádzajúcej vzájomnej dohode, kde cena za 0,5 kg metamfetamínu bola stanovená na 12.500 eur (pri cene 25 eur za gram), kde následne H. X. metamfetamín postupne dávkoval po 50 a 100 gramov za účelom jeho ďalšej distribúcie do regiónu L.P. kraja, a to prostredníctvom J. F. a B. R., ktorí pre H. X. pôsobili ako díleri, ktorým metamfetamín za sumu 33 eur za jeden gram odovzdával, po predchádzajúcej vzájomnej dohode, v obciach P. L. a X. L.; J. H. si ako dvojlička H. X. do roku 2015 metamfetamín preberal, po predchádzajúcej dohode, v meste R., resp. jeho okolí, kde po roku 2015 pokračoval J. H. v odberoch od H. X. ako jeho díler, pričom J. H. mal pri preberaní metamfetamínu od H. X. a od E. E., H. E. alebo K. Č. tzv. „dvojličku“, a to V. H., prezývaného „M.“, kde V. H. takto prebral minimálne dvakrát po 500 gramov metamfetamínu (teda metamfetamín v celkovej hodnote minimálne 19.000 eur) od E. E., H. E. alebo K. Č., kde takto získaný metamfetamín následne posúvali svojim dílerom, pričom minimálne dvakrát v R. odpredal J. H. metamfetamín v množstve po jednom kg za cenu 21 eur za gram G. H., kde pri jednom predaji bol prítomný aj V.Á. H. a v rozpätí od konca roku 2014 až 2016 na rôznych miestach v R., ako aj v mŕtvej schránke vo Y. X. Y. odpredal J. H. prostredníctvom V. H. H. H. týždenne po minimálne 50 gramov metamfetamínu v cene minimálne 20 eur za jeden gram, kde za celkové obdobie rokov 2014 až 2016 bolo takto H. H. odpredaných minimálne 4,8 kg metamfetamínu v hodnote minimálne 96.000 eur, kde za celé obdobie H. X. takto predal svojim dílerom (od roku 2010 do roku 2015 v dvojličke s J. H.) minimálne 39 kg metamfetamínu v hodnote 1.287.000 eur (vo vzťahu k H. H. sa jednalo pôvodne o skutok v bode 2/ rozsudku ŠTS sp. zn. 2T 12/2022 zo dňa 8. septembra 2022); minimálne od roku 2017 si H. X., prostredníctvom A. F., ktorý bol zadržaný dňa 12.07.2018, alebo H. J. zadovážil tablety M. XXX mg s obsahom pseudoefedrínu, a to minimálne v štyroch várkach, každej o hmotnosti 5,3 kg, pričom za jednu várku tabliet vyplatil A. F. sumu najmenej 12.000 eur, z ktorých mu A. F., prostredníctvom svojho tzv. „variča“ V. R., vyrobil z každej várky minimálne 1,1 kg metamfetamínu, pričom za výrobu jednej várky vyplatil A. F. sumu 4.000 eur, teda celkovo si takto zabezpečil metamfetamín o celkovej hmotnosti minimálne 4,4 kg za sumu, spočívajúcu v hodnote tabliet, ako aj výroby metamfetamínu vo výške 64.000 eur, ktorý postupne dávkoval po 50 až 100 gramov za účelom jeho ďalšej distribúcie do regiónu L. kraja, a to prostredníctvom svojich dílerov J. F., B. R. a H. H. a do mesta R. a jeho okolia, prostredníctvom svojich dílerov J. H. s tzv. „dvojličkou“ V. H., ktorí do konca roka 2017 na rôznych miestach v R., ako aj v mŕtvej schránke vo Y. X. Y. predali H. H. týždenne po minimálne 50 gramov metamfetamínu v cene minimálne 20 eur za gram, kde za rok 2017 bolo takto H. H. odpredaných minimálne 2,4 kg metamfetamínu v hodnote minimálne 48.000 eur, (vo vzťahu k H. H. ako aj H. H. sa jednalo pôvodne o skutok v bode 2/ rozsudku ŠTS sp. zn. 2T 12/2022 zo dňa 8. septembra 2022); minimálne od 12.07.2018, kedy bol zadržaný A. F., si H. X. zadovážil tablety M. XXX mg s obsahom pseudoefedrínu od H. J., a to minimálne v dvoch várkach, každej o hmotnosti 5,3 kg, pričom za jednu várku tabliet vyplatil H. J. sumu 14.000 eur, kde takto odoberal H. X. minimálne dve várky týchto tabliet, každej o hmotnosti 5,3 kg, pričom za jednu várku tabliet vyplatil H. J.Č. sumu najmenej 14.000 eur, z ktorých J. O. z jednej várky zabezpečil výrobu metamfetamínu o hmotnosti 1,2 kg, teda celkovo dal vyrobiť 2,4 kg metamfetamínu, pričom za jednu várku H. X. vyplatil J. O. sumu 4.000 eur, teda celkovo si takto zabezpečil metamfetamín o celkovej hmotnosti 2,4 kg za sumu, spočívajúcu v hodnote tabliet, ako aj výroby metamfetamínu vo výške 36.000 eur, ktorý postupne dávkoval po 50 až 100 gramov za účelom jeho ďalšej distribúcie do regiónu L. kraja, a to prostredníctvom svojich dílerov J. F., B. R. a H. H., ktorým metamfetamín za sumu 33 eur za jeden

gram odovzdával, po predchádzajúcej vzájomnej dohode, v obciach P. L. a X. L. a díler H. X. - J. F., prezývaný „Č.“, si metamfetamín preberal, za metamfetamín peniaze, po predchádzajúcej dohode, v meste R., v prevádzke L. R., pričom interval bol raz za dva týždne, v rozpätí 50 až 100 gramov metamfetamínu (vo vzťahu k H. H. sa jednalo pôvodne o skutok v bode 2/ rozsudku ŠTS sp. zn. 2T 12/2022 zo dňa 8. septembra 2022); minimálne od 03.04.2019, po zadržaní H. J., H. X. až do začiatku roku 2020, v meste R. na Z. ulici, v obydlíach H. X. a J. O., ako aj na doposiaľ nestotožnenej chate vyrábali H. X. a J. O. tabletičky M., K. a D., obsahujúcich pseudoefedrín, chemickými reakciami metamfetamín, kde takto vyrobili za rozhodné obdobie minimálne 24 kg metamfetamínu, ktorý si rozdelili H. X. a J. O. rovným dielom po minimálne 12 kg metamfetamínu, ktorý postupne H. X. dávkoval po 50 až 100 gramov za účelom jeho ďalšej distribúcie do regiónu L. kraja, a to prostredníctvom svojich dílerov J. F., B. R. a H. H., ktorým metamfetamín za sumu 33 eur za jeden gram odovzdával, po predchádzajúcej vzájomnej dohode, v obciach P. L. a X. L. a díler J. F. si metamfetamín preberal, pričom aj následne vyplácal za metamfetamín peniaze, po predchádzajúcej dohode, v meste R. v prevádzke L. R., pričom interval bol raz za dva týždne po 100 gramov metamfetamínu pri cene 21 Eur za gram a díler obv. J. H., v R., po predchádzajúcej dohode, príležitostne uskutočnil 5 odberov po 100 gramov metamfetamínu pri cene 20,- Eur za gram (vo vzťahu k obvinenému H. H.F. sa jednalo pôvodne o skutok v bode 2/ rozsudku ŠTS sp. zn. 2T 12/2022 zo dňa 8. septembra 2022); v jarných mesiacoch roku 2018 si H. X. v meste R. dohodol pri osobnom stretnutí s H. H. kúpu jedného kg metamfetamínu za cenu 20 eur za gram metamfetamínu, pričom k osloveniu H. H. došlo zo strany H. X. z dôvodu, že tento mal vedomosť o tom, že H. H. obchoduje s drogami, kde na druhý deň sa H. X. stretol s H. H. v meste R., kde H. H. odovzdal jeden kg metamfetamínu zabaleného v uzatvárateľnom vákuovom sáčku, za čo Miroslav Navrátil odovzdal H. H. sumu 20.000 eur, kde H. X. použil uvedený metamfetamín na distribúciu svojim dílerom, pričom metamfetamín je podľa zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradený do II. skupiny psychotropných látok, s tým, že H. D., H. X., H. Y., E. E., H. E., K. Č., H. J., J. O., J. F. už boli právoplatne odsúdení a A. F. bolo trestné stíhanie podmienene zastavené.

Za to bol odvolacím súdom obvinenému V. H. uložený podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. § 36 písm. l), písm. n), písm. o) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na dva roky.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie obvinený vo svoj prospech prostredníctvom obhajcu JUDr. Ondreja Urbana, MBA, podaním z 11. septembra 2024 (č. l. 1104 - 1125), v ktorom navrhol, aby dovolací súd rozhodol podľa § 386 ods. 1, § 388 ods. 1 Tr. por., že z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. bol rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 25. októbra 2023, sp. zn. 3To/9/2022, a konaním, ktorému mu predchádzalo, v spojení s rozsudkom ŠTS z 8. septembra 2022, sp. zn. 2T/12/2022, porušený zákon v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d), písm. f), § 322 ods. 3 Tr. por. v spojení s § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b), ods. 4 Tr. zák. v neprospech obvineného, zrušil obidve tieto rozhodnutia, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ku ktorému v zásade uviedol, že tento je v jeho prípade naplnený nesprávnym právnym posúdením ustanovenia týkajúceho sa ukladania trestu, a to konkrétne § 39 ods. 3 písm. b) Tr. zák. a § 39 ods. 4 Tr. zák. Podľa dovolateľa odvolací súd opomenul aplikovať ustanovenie podľa § 39 ods. 4 Tr. zák., pretože obvinený urobil vyhlásenie o vine a v tomto ohľade poukázal na stanovisko tunajšieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 5/2017 pod č. 44, v zmysle ktorého možno aj v prípade urobeného vyhlásenia o vine analogicky postupovať podľa § 39 ods. 4 Tr. zák. a mimoriadne znížiť trest o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, pričom odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou, ako mimoriadne znížiť trest v prípade kumulácie aplikácie ustanovení § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b) Tr. zák. (podľa ktorého bol obvinenému zmiernený trest, aplikáciu ktorého obvinený

nespochybňuje) a § 39 ods. 4 Tr. zák. s tým, že ide o dva odlišné zmierňovacie ustanovenia spočívajúce na odlišných dôvodoch. Podľa dovolateľa pri uznaní viny bez garancie určitého, pre obvineného priaznivého rozhodnutia o treste, možnosť mimoriadne znížiť trest je ešte dôvodnejšia s tým, že v dôsledku novely Trestného zákona s účinnosťou od 6. augusta 2024 je daná situácia výslovne upravená v § 39 ods. 5 Tr. zák. Dovolateľ má za to, že nakoľko v jeho prípade boli kumulatívne splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a aj podľa § 39 ods. 4 Tr. zák., nie je v súlade so všeobecnou spravodlivosťou, pokiaľ mu bol trest mimoriadne znížený len z dôvodu podľa § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a dôvod podľa § 39 ods. 4 Tr. zák. ostal opomenutý a v jeho treste nezohľadnený a podľa dovolateľa v dôsledku kumulácie oboch uvedených dôvodov na mimoriadne zníženie trestu mal súd v rámci všeobecnej spravodlivosti znížiť trest aj pod zákonom prípustnú hranicu uvedenú v § 39 ods. 3 písm. b) Tr. zák., t. j. pod osem rokov. Dovolateľ pritom odkázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Rohlena proti Českej republike (sťažnosť č. 59552/08) a rozhodovacia prax ústavných súdov v Slovenskej republike a Českej republike, z ktorých vyplýva, že trestnoprávne normy nemôžu byť súdmi vykladané príliš formalisticky v neprospech obvineného a v prípade nepresnosti, nejednoznačnosti alebo nejasnosti právnej normy nemôže súd vykladať právnu normu v neprospech obvinenej osoby a musí byť vždy v prípade pochybností vykladaná v jej prospech a v neprospech štátu, resp. musí byť vykladaná v kontexte spravodlivosti konania a rešpektovať doktrínu materiálneho právneho štátu. V ďalšej časti dovolateľ žiada o podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania, čo odôvodňuje novelou Trestného zákona, zákonom č. 40/2024 Z. z., ktorou sa zmiernila výmera trestu v prípade § 172 ods. 3 Tr. zák. z 15 až 20 rokov na 7 až 15 rokov s tým, že podľa dovolateľa z hľadiska požiadaviek čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky („Ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („Dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie („Charta“) v kontexte rozhodovania o vine a treste majú všeobecné súdy povinnosť aplikovať zásadu lex posterior mitius a pokiaľ v dovolacom konaní vznikla otázka, v akom rozsahu sa táto zásada uplatní a či sa uplatní aj po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, má dovolací súd využiť všetky dostupné právne prostriedky za účelom odstránenia tejto spornosti vrátane polozenia prejudiciálnych otázok. Dovolateľ v tomto ohľade navrhol,

- dovolací súd, ak sa stotožní s jeho návrhom na polozenie prejudiciálnych otázok, rozhodol uznesením, že podľa § 290 ods. 1, § 283 ods. 1 per analogiam Tr. por. prerušuje dovolacie konanie a vec predloží Súdnemu dvoru Európskej únie („Súdny dvor“) na rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie:

a) Má sa čl. 49 Charty a zásada lex posterior mitius v ňom obsiahnutá vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na dovolacie konanie v trestnom konaní a teda na súdne konanie bez ohľadu na jeho štádium?
b) Podľa akých kritérií sa určí toto štádium? In concreto, má sa čl. 49 Charty a zásada lex posterior mitius v ňom obsiahnutá vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na trestné konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, akým je dovolanie, teda že súd ako je Najvyšší súd konajúci v treťom stupni, má prihliadať na zmenu právnej úpravy v prospech páchatel'a trestného skutku posudzovaného, ktorá nastala až po tom, čo bolo vydané rozhodnutie súdu nižšej inštancie ním preskúmané, ktoré je právoplatné?

- paralelne dovolací súd podľa § 283 ods. 1 per analogiam Tr. por. prerušil dovolacie konanie a podal návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy o súlade ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 7 Dohovoru a čl. 47 ods. 2 a čl. 49 Charty.

Obvinený prostredníctvom svojho obhajcu doplnil dovolanie

- podaním z 8. novembra 2024 (č. I. 1141 - 1148), v ktorom uviedol, že podané dovolanie dopĺňa o závery uznesenia Najvyššieho súdu SR z 15. januára 2013, sp. zn. 2 Tdo 69/2012 (Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 3/2014), z ktorého podľa dovolateľa vyplýva, že dovolací súd zohľadní aj zmenu právneho stavu v čase od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia do momentu rozhodovania dovolacieho súdu, ktorá je relevantná v súvislosti s ústavným princípom retroaktivity Trestného zákona, resp. jeho zmeny priaznivej pre páchatel'a s tým, že dovolaciemu súdu nič nebráni, aby pri rozhodovaní vzal do úvahy novelu Trestného zákona účinnú od 6. augusta 2024, konkrétne § 39 ods. 5 Tr. zák., pričom zároveň má dovolateľ za to, že danou novelou bolo do Trestného zákona zakomponované

ustanovenie § 135d Tr. zák., v zmysle ktorého sa množstvo drogy určuje z hmotnosti zaisteného materiálu, čím podľa dovolateľa mala zaniknúť trestnosť skutkov, pri ktorých sa množstvo drogy takto neučilo, pretože došlo k takej zmene zákona, kedy by za súčasnej právnej úpravy už skutok bez určenia hmotnosti zaisteného materiálu znaleckým ústavom nemohol byť trestný, a preto jeho skutok môže byť s ohľadom na množstvo omamnej látky posúdený maximálne v základnej skutkovej podstate, avšak nakoľko obvinený urobil vyhlásenie o vine a jeho skutok bol kvalifikovaný aj znakom závažnejšieho spôsobu konania (po dlhší čas), podľa novely Trestného zákona by bol skutok k dnešnému dňu kvalifikovaný najprísnejšie podľa § 172 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. s trestnou sadzbou 7 až 15 rokov,

- podaním z 12. decembra 2024 (č. l. 1166 - 1171), v ktorom poukázal na zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Tpj 129/2024 týkajúce sa premlčania trestného stíhania, z ktorého podľa dovolateľa vyplýva, že dovolací súd pri rozhodovaní o dovolaní napadnutej okolnosti patriacej do oblasti posudzovania trestnosti činu alebo ukladania trestu zohľadní aj zmenu právneho stavu v čase od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia do momentu rozhodovania dovolacieho súdu, ktorá je relevantná v súvislosti s ústavným princípom retroaktivity Trestného zákona, resp. jeho zmeny priaznivej pre páchatel'a (čl. 50 ods. 6 Ústavy a § 2 ods. 1 Tr. zák.) a dôsledkom aplikácie tohto princípu pre možné rozhodovanie v novom konaní.

Po predložení veci na rozhodnutie dovolaciemu súdu obvinený prostredníctvom obhajcu doplnil dovolanie ďalšími podaniami, a to

- podaním zo 6. augusta 2025 (č. l. 1179 - 1199), v ktorom poukázal na rozsudok Súdneho dvora z 1. augusta 2025 vo veci C-544/23 s tým, že, pokiaľ sa zásada *lex posterior mitius* uplatňuje aj v správnom trestaní, o to viac je dôležitejšie ju správne, ústavnokonformne a eurokonformne vykladať aj v trestnom konaní, kde dochádza k podstatne invazívnejším zásahom do základných ľudských práv a slobôd a pokiaľ sa čl. 49 Charty uplatňuje na správne delikty, ktoré spadajú pod čl. 6 Dohovoru a pod trestné delikty len za naplnenia Engels kritérií, musí sa s poukazom na výklad od menšieho k väčšiemu vzťahovať aj na trestné obvinenia, ktoré automaticky a bez výnimky spadajú pod režim čl. 6 Dohovoru s poukazom na ním uvádzanú rozhodovaciu prax a ďalšie okolnosti s tým, že ide o vykonávanie práva EÚ vzhľadom na rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstat trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami,

- podaním z 11. augusta 2025 (č. l. 1200 - 1206), v ktorom opätovne uviedol rozsudok Súdneho dvora vo veci C-544/23 a poukázal na návrhy generálneho advokáta, ktoré predchádzali jeho vydaniu s tým, že podľa dovolateľa je dovolanie opravný prostriedok, ktorý možno podať v zákonom stanovenej lehote, je priznaný relatívne širokému okruhu oprávnených osôb, ktoré využili možnosť podať vo svoj prospech opravný prostriedok, ktorý dovolaniu predchádzal a na ktorý dovolanie prirodzene a integrálne procesne nadväzuje, z hľadiska možnosti revízie je dostupný v rámci širokého spektra súdnych rozhodnutí a zároveň dôvody jeho podania majú charakter širokospektrálnych právnych pochybení súdov nižšej inštancie a má potenciál v plnom rozsahu zvrátiť rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, a preto nemožno považovať dovolanie na účely čl. 49 ods. 1 posledná veta Charty za mimoriadny opravný prostriedok a dovolací súd je povinný na princíp *lex posterior mitius* obligatórne prihliadať.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 21. februára 2025 (prvýkrát 13. decembra 2024 predložená vec, vedená pod sp. zn. 2 TdoV 16/2024, bola prípisom predsedu senátu dovolacieho súdu z 28. januára 2025 vrátená ako predčasne preložená v zásade z dôvodu, že doplnenie dovolania z 12. decembra 2024 nebolo doručované na vyjadrenie procesným stranám) a vec napadla na rozhodnutie do senátu 2 TdoV pod hore uvedenou spisovou značkou. Podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2024 v znení účinnom v čase prvého nápadu veci (ktorý je rozhodujúci pre zloženie senátu v prípade vrátenia veci „inak“ vrátane predčasne predloženej veci) rozhoduje senát 2 TdoV v zložení JUDr. Pavol Farkaš, JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Jana Kostolanská, JUDr. Peter Štíft a JUDr. Petr Kaňa, pričom náhradní členovia senátu JUDr. Emil Klemanič a JUDr. Beáta Javorková nahradili podľa čl. XVI ods. 6 uvedeného rozvrhu práce zo zákona vylúčených členov senátu JUDr. Janu Kostolanskú a JUDr. Petra Kaňu, ktorí rozhodovali napadnutým rozsudkom tunajšieho súdu, sp. zn. 3To/9/2022 a JUDr. Patrik Príbelský, PhD.

podľa čl. XXVII ods. 2 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2025 účinného od 1. apríla 2025 nahradil JUDr. Pavla Farkaša, ktorému zanikla funkcia sudcu z dôvodu dosiahnutia veku 67 rokov.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Po predložení veci Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) v zákonom ustanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň však bolo zistené, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por., pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. z rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu vyplýva, že vzhľadom na jeho zákonnú formuláciu dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom, t. j. v dovolaní nie je prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu nesprávneho právneho posúdenia skutku v skutkovej vete meritórneho rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (resp. právneho predpisu, ak má priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku). Teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v skutkovej vete meritórneho rozhodnutia môže obvinený (rovnako aj generálny prokurátor) v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie však námietky skutkové (primerane R 57/2007-II., S 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.).

Vzhľadom ku skutočnosti, že obvinený v dovolaní namieta nepoužitie ustanovenia § 39 ods. 4 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody, dovolací súd k tejto problematike v zásade uvádza ustálenú rozhodovaciu prax, a to stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010 - S 5/2011, podľa ktorého:

Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 Tr. zák. (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. je taký, že

prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Pokiaľ teda dovolateľ v podanom dovolaní uplatnil z pohľadu namietania neprimeranosti uloženého trestu, resp. nepoužitia ustanovenia § 39 ods. 4 Tr. zák. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., išlo o podradenie namietaných pochybení pod vecne nesprávny dovolací dôvod, čo však nebránilo prerokovaniu dovolania, keďže pre dovolací súd je určujúci obsah vytýkaných nedostatkov, nie ich správne podradenie pod určitý dovolací dôvod (R 120/2012).

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. sa vyžaduje zistenie, aby bol trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Dovolateľ namieta neprimeranosť trestu, keď uložený trest nepovažuje za primeraný v zásade z toho pohľadu, že pri rozhodovaní o treste boli dané viaceré dôvody pre mimoriadne zníženie trestu s tým, že odvolací súd okrem použitých ustanovení § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b) Tr. zák. opomenul aplikovať aj ustanovenie § 39 ods. 4 Tr. zák. (vzhľadom na vyhlásenie obvineného k obžalobe, že je vinný), ktoré mal podľa dovolateľa zohľadniť tým spôsobom, že mu mal byť uložený trest pod zákonom ustanovenú hranicu ešte v nižšej výmere ako to umožňuje ustanovenie § 39 ods. 3 písm. b) Tr. zák., teda pod osem rokov s tým, že súd sa v pôvodnom konaní nevysporiadal s otázkou, ako mimoriadne znížiť trest v prípade kumulácie týchto dôvodov.

Dovolací súd k tomu v zásade uvádza, že neaplikácia ustanovenia § 39 Tr. zák. (teda aj ktoréhokoľvek dôvodu v ňom uvedeného) podľa vyššie uvedeného stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky S 5/2011 nezakladá žiadny dovolací dôvod (k tomu primerane aj R 58/2007 a R 51/2014), takže také poukazovanie je irelevantné. V zásade treba uviesť, že zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016 (S 44/2017) výslovne vyplýva z jeho právnej vety len fakultatívnosť (možnosť, nie povinnosť) analogického použitia mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. v prípade, že súd prijme vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, resp., že nepopiera spáchanie skutku a neznamená to, že za takej situácie musí vždy k tomu dôjsť, t. j., že súd po prijatí takeého vyhlásenia obvineného k obžalobe musí ukladať trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Pokiaľ pritom dovolateľ namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou, ako mimoriadne znížiť trest v prípade kumulácie aplikácie ustanovení § 39 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a § 39 ods. 4 Tr. zák., tak ide o námietku nepravdivú. Odvolací súd v napadnutom rozsudku výslovne uviedol (strana 47) poukazujúc na stanoviská trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 44 z roku 2017 a č. 66 z roku 2022 (odhliadnuc o skutočnosti, že v druhom prípade ide o rozhodnutie, nie o stanovisko), že v danom prípade vzhľadom na kumuláciu dôvodov mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1, § 39 ods. 2 písm. e) a do úvahy pripadajúceho dôvodu podľa § 39 ods. 4 Tr. zák., je potrebné postupovať tak, že pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu sa uplatnia obmedzenia podľa § 39 ods. 3 Tr. zák., pričom na daný prípad sa vzťahuje obmedzenie podľa § 39 ods. 3 písm. b) Tr. zák. (t. j. obžalovaným nesmie byť uložený trest odňatia slobody kratší ako 8 rokov).

Uvedený postup odvolacieho súdu vyplývajúci z rozhodovacej činnosti tunajšieho súdu bol vecne správny, pretože v prípade, že je daný dôvod na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. zák. a zároveň podľa § 39 ods. 4 Tr. zák. (pod ktorý bolo možno podľa ustálenej súdnej praxe

analogicky zaradiť aj prípad prijatého vyhlásenia obvineného k obžalobe, že je vinný, resp., že nepopiera spáchanie skutku - S 44/2017), pre ukladanie mimoriadne zníženého trestu sa uplatnia obmedzenia uvedené v § 39 ods. 3 Tr. zák. (ako ustanovenia pre obvineného výhodnejšieho), nie obmedzenia uvedené v ustanovení § 39 ods. 4 Tr. zák. Pritom však ustanovenie § 39 ods. 3 Tr. zák. je kogentného charakteru a súd pri mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody nesmie uložiť trest miernejší, než zákon pripúšťa v jednotlivých písmenách tohto ustanovenia, a to bez ohľadu na akúkoľvek kumuláciu dôvodov mimoriadneho zníženia trestu. Pokiaľ sa teda dovolateľ domáhal s odkazom na „všeobecnú spravodlivosť“ uloženia trestu odňatia slobody mimoriadne zníženého pod osem rokov [ktorý bol obvinenému uložený podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. s dolnou hranicou trestnej sadzby trestu odňatia slobody 15 rokov s použitím § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. b) Tr. zák.], taký postup vylučoval priamo zákon v § 39 ods. 3 Tr. zák. („súd nesmie uložiť“, t. j. ide o ustanovenie, v ktorom je určená minimálna hranica trestu odňatia slobody, resp. iného druhu trestu, pod ktorú súd nesmie daný druh trestu uložiť v žiadnom prípade) a išlo by o uloženie trestu v rozpore so zákonom, a to bez ohľadu na presvedčenie dovolateľa o tom, že to vyžaduje „všeobecná spravodlivosť“.

Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že uvedený postup vyplývajúci z jeho rozhodovacej činnosti bol následne zákonodarcom upravený v novom ustanovení § 39 ods. 5 Tr. zák., ktoré rovnako určuje, že pri kumulácii dôvodov na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a vyhlásenia o vine na hlavnom pojednávaní, môže súd uložiť trest pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu postupom podľa § 39 ods. 3 Tr. zák., ktorými obmedzeniami tam uvedenými je súd teda viazaný.

K návrhu obvineného na prerušenie konania a predloženie Súdnemu dvoru na rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach z pohľadu, či sa zásada *lex posterior mitius* má vzťahovať aj na dovolacie konanie, resp. predloženie Ústavnému súdu SR „návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy o súlade ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 7 Dohovoru a čl. 47 ods. 2 a čl. 49 Charty“.

Podľa čl. 49 ods. 1 Charty nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu. Ak po spáchaní trestného činu zákon ustanovuje miernejší trest, uloží sa tento trest.

Podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie (rovnako čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd).

Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

V prvom rade treba uviesť, že zásada *lex mitior*, resp. *lex posterior mitius* (uplatnenie priaznivejšieho zákona) je nepochybne dlhodobo súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky vzťahujúcou sa osobitne na úpravu trestnosti činu a ukladania trestu podľa Trestného zákona ako to vyplýva z čl. 50 ods. 6 Ústavy, čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd a § 2 ods. 1 Tr. zák. Jej podstatou je zásada retroaktívneho uplatnenia priaznivejšieho Trestného zákona, teda aby boli trestnosť činu a ukladanie trestu posudzované podľa znenia Trestného zákona, ktorý je pre páchatel'a najpriaznivejší, a to od spáchania činu do právoplatnosti rozsudku.

Dovolací súd nemal žiadnu pochybnosť, že zásada *lex mitior* sa nevzťahuje na dovolacie konanie, pretože dovolanie je bezpochyby mimoriadny opravný prostriedok, ktorý sa podáva proti právoplatnému súdnemu rozhodnutiu charakteru konečného rozhodnutia. Uvedené vyplýva nielen z výslovnej úpravy v zákone, keď Trestný poriadok tento opravný prostriedok upravuje v osobitnej hlave pod názvom

„Mimoriadne opravné prostriedky“, resp. z dotknutej právnej teórie, v ktorej je rovnako tento opravný prostriedok označený ako mimoriadny, ale v zásade predovšetkým z obsahu samotnej právnej úpravy tohto opravného prostriedku, resp. prvkov, ktoré ho charakterizujú. Tento opravný prostriedok je určený na nápravu v zákone výslovne uvedených, najzávažnejších v zásade procesných pochybení a iba v určitej menšej miere hmotnoprávných pochybení súdov vykonaných v pôvodnom konaní a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku (odvolania/sťažnosti). Výnimočnosť podania tohto mimoriadneho opravného prostriedku, a teda že nie je široko prístupný procesným stranám, vyplýva z toho, že dovolanie môže podať iba obvinený a generálny prokurátor (nie teda akýkoľvek okresný alebo krajský prokurátor, ale iba prokurátor, ktorý je na čele celej sústavy prokuratúry) iba proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa (teda rozhodnutia v pôvodnom konaní napadnutého riadnym opravným prostriedkom) a v zásade iba za situácie, že podali v pôvodnom konaní riadny opravný prostriedok, pričom dovolanie nemajú v žiadnom prípade právo podať iné procesné strany ako sú poškodený a zúčastnená osoba.

Na charakteristiku dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku poukazuje zároveň skutočnosť, že ho môže podať aj minister spravodlivosti ako predstaviteľ výkonnej moci, ktorý v pôvodnom konaní do právoplatnosti rozhodnutia nebol procesnou stranou, pričom zákon mu navyše priznáva najširšie oprávnenia pre podanie dovolania a dokonca ako jediný oprávnený subjekt má jednak právo namietať nesprávnosť hmotnoprávneho posúdenia skutkového stavu, teda namietať nesprávne a neúplne zistený skutkový stav, resp. ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia týkajúce sa objasnenia vecí (čo je podstatou práva obvinenej osoby na odvolanie v trestných veciach ako riadneho opravného prostriedku podľa čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru z pohľadu možnosti namietania a preskúmania výrokov o vine a treste), ako aj dovolaním napadnúť rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť na súde prvého stupňa.

Ďalšími charakteristikami príznačnými pre mimoriadny opravný prostriedok je to, že dovolanie nemá v zásade odkladný účinok (§ 368 ods. 4 Tr. por.) a zákon iba fakultatívne umožňuje ministrom spravodlivosti a generálnemu prokurátorovi, resp. po podaní dovolania dovolacieho súdu osobitným úkonom výkon napadnutého rozhodnutia odložiť alebo prerušiť (bez toho, aby tým bola dotknutá právoplatnosť rozhodnutia a pôjde v zásade o situáciu, že zjavne by malo prísť v dovolacom konaní k zrušeniu napadnutého právoplatného rozhodnutia), ako aj skutočnosť, že dovolanie možno podať v dlhej lehote troch rokov, ktorá plynie od doručenia napadnutého rozhodnutia.

Súvisiacimi prvkami, na základe ktorých treba dovolanie posudzovať ako mimoriadny opravný prostriedok, sú tiež obmedzenie práva podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky, povinnosť obsahovo namietať skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov v pôvodnom konaní najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.) a nemožnosť použiť určité dôvody, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.). Dovolanie navyše možno podať iba proti niektorým druhom súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní (sú výslovne uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., pričom minister spravodlivosti môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Tr. por.), a to iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. Dovolací súd je viazaný dovolateľom uplatnenými vytýkanými chybami a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených pochybení (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.).

Dovolací súd pripomína zrejmu skutočnosť, že pokiaľ je v dovolacom konaní zrušené právoplatné rozhodnutie, v novom konaní a rozhodovaní sú sudy samozrejme viazané zásadou *lex mitior*.

Vzhľadom na uvedený záver dovolacieho súdu o nemožnosti aplikácie zásady *lex mitior* na dovolacie konanie, bolo už bezpredmetným posudzovanie podľa čl. 51 ods. 1 Charty, či ide v prejednávanej veci o vykonávanie práva EÚ, keďže aj pozitívne zistenie by nemohlo viesť k inému záveru v tejto otázke.

Pokiaľ je dovolateľom poukazované na rozsudok Súdneho dvora z 1. augusta 2025 vo veci C-544/23 (T.T., BAJI Trans s. r. o. proti Národnému inšpektorátu práce), tak treba v zásade uviesť, že tento sa netýka trestného konania, ale išlo o posúdenie rozhodnutia vydaného v správnom súdnictve, resp. podstatou rozsudku je, že zásada *lex mitior* sa má vzťahovať aj na správnu sankciu trestnoprávnej povahy a na konanie o kasačnej sťažnosti. Vzhľadom na zásadné odlišnosti právnej úpravy dovolania v trestnom konaní a kasačnej sťažnosti v správnom súdnictve (najmä podstatne širšie dôvody na možnosť podania kasačnej sťažnosti, ktoré v zásade pokrývajú všetky právne a procesné vady a podávateľ kasačnej sťažnosti má v zásade právo na to, aby o nej bolo rozhodnuté a aby konanie o kasačnej sťažnosti pravidelne a priamo nasledovalo po konaní pred správnym súdom nižšej inštancie - bod 44 rozsudku, krátka lehota jedného mesiaca na podanie kasačnej sťažnosti a zásadné rozdiely v prieskumnej činnosti kasačného súdu oproti dovolaciemu súdu, keď kasačný súd v zásade posudzuje meritum veci aj z pohľadu zisteného skutkového stavu a má právo aj zmeniť rozhodnutie správneho súdu) nie je možné rozširovať jeho aplikáciu na dovolanie v trestnom konaní ako sa to domáhal dovolateľ.

Napriek tomu v tejto súvislosti z pohľadu jeho obsahu dovolací súd uvádza, že z tohto rozsudku Súdneho dvora nepochybne vyplýva, že zásada *lex mitior* sa na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku nevzťahuje [body 96 a 97, keď v bode 96 výslovne uviedol, že „Súdny dvor už rozhodol, že pravidlo retroaktívneho uplatnenia priaznivejšieho ustanovenia Trestného zákona, ktoré sa nachádza v čl. 49 ods. 1 poslednej vety Charty, sa má uplatniť, pokiaľ nebol vyhlásený žiadny právoplatný odsudzujúci rozsudok (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2015, Delvigne, C-650/13)“]. Z rozsudku ďalej vyplýva (body 102 až 104), že odsúdenie nemožno považovať za právoplatné v zmysle čl. 49 ods. 1 poslednej vety Charty v prípade, ak ho možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, teda akýmkoľvek opravným prostriedkom, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať s tým, že tak je to v prípade, ak odsúdená osoba alebo orgán verejnej moci, ktorý vedie trestné stíhanie, môžu v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby museli odôvodniť výnimočné okolnosti, ako je napríklad potreba zabezpečiť v záujme zákona konzistentnosť judikatúry, podať súdny prostriedok nápravy s cieľom dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu (bez ohľadu na skutočnosť, že takýto opravný prostriedok sa vo vnútroštátnom práve považuje za mimoriadny opravný prostriedok), pričom odkladný účinok podania opravného prostriedku proti odsudzujúcemu rozsudku (hoci to nie je rozhodujúce) je znakom toho, že tento opravný prostriedok sa týka rozhodnutia, ktoré nemožno považovať za právoplatné na účely uplatnenia tohto ustanovenia.

V tomto ohľade dovolací súd uvádza, že obvinený ani prokurátor (ako orgán verejnej moci, ktorý vedie trestné stíhanie), teda dotknuté procesné strany v konaní nemôžu na základe dovolania v trestnom konaní nimi podaného dosiahnuť posúdenie správnosti zisteného skutkového stavu a primeranosti uloženého trestu, čo je podstatou riadneho opravného prostriedku, pričom aj možnosť zrušenia uloženého trestu (zmena uloženého trestu z pohľadu posúdenia jeho ne/primeranosti v zásade nie je možná, pokiaľ je uložený zákonom dovolený druh trestu a v rozpätí trestnej sadzby ustanovenej zákonom) je viazaná úzko na namietanie určitých najzávažnejších pochybení pri jeho ukladaní, a to uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, resp. uloženie druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa a porušenie kogentných ustanovení zákona pri jeho ukladaní.

Napokon treba uviesť, že ako boli v petite dovolania naformulované prejudiciálne otázky dovolateľom, tak išlo o formulácie bezpredmetné, keď sa navzájom tieto otázky, resp. skutočnosti z nich zisťované vzájomne vylučovali, keďže prvá otázka smerovala k tomu, či sa má zásada *lex mitior* vzťahovať „aj na dovolacie konanie v trestnom konaní a teda na súdne konanie bez ohľadu na jeho štádium“, pričom však druhá otázka spočívala v tom, či sa zásada *lex mitior* vzťahuje na trestné konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, akým je dovolanie, teda či sa má prihliadať na zmenu právnej úpravy, ktorá nastala až po právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (teda dovolateľ sám v otázke uvádza, že dovolacie konanie sa týka rozhodovania o právoplatnom rozhodnutí). Ako pritom vyplýva z vyššie uvedeného, rozhodovacia činnosť Súdneho dvora už bez pochybností určila, že zásada *lex mitior* sa na právoplatný rozsudok nevzťahuje.

Z uvedených skutočností vyplýva jednak nemožnosť použitia uvádzaného rozhodnutia Súdneho dvora na dovolanie v trestnom konaní, jednak dovolací súd nezistil skutočností na prerušenie konania a

- na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, keďže pre svoje rozhodnutie v prejednávanej veci (pri existencii rozhodovacej činnosti Súdneho dvora o tom, že zásada lex mitior sa na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku nevzťahuje) nepovažoval za potrebné, aby bol daný výklad práva Európskej únie pre posúdenie toho, či je dovolanie v trestnom konaní mimoriadnym opravným prostriedkom,
- na podanie návrhu na konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy z pohľadu ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 2 Tr. por., keď nedospel k záveru, že by išlo o rozpor s ustanoveniami Ústavy, Dohovoru a Charty uvádzanými dovolateľom.

Dovolací súd napokon poukazuje, že už v inej veci (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. mája 2025, sp. zn. 5 Tdo 18/2025) z pohľadu ne/aplikácie § 2 ods. 1 Tr. zák. na dovolacie konanie dospel k týmto záverom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje:

Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá počas trestného stíhania páchatel'a, ktorým je podľa § 10 ods. 14 Tr. por. úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku. Slovné spojenie „vynesenie rozsudku“, uvedené v § 2 ods. 1 Tr. zák., preto označuje rozhodnutie, ktorým sa trestné stíhanie páchatel'a právoplatne končí. Pokiaľ príde pri využití práva páchatel'a na podanie mimoriadneho opravného prostriedku (zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, dovolania, obnovy konania) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým bolo trestné stíhanie páchatel'a právoplatne skončené, v trestnom stíhaní páchatel'a sa pokračuje a v tomto konaní prichádza do úvahy, v prípade splnenia zákonných podmienok, aplikácia § 2 ods. 1 Tr. zák. v prospech páchatel'a.

Z ustanovenia § 368 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, možno podať proti taxatívne uvedeným právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorými bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré im predchádzali a tieto pochybenia, spočívajúce v porušení zákona, možno podradiť pod dovolacie dôvody uvedené v § 371 Tr. por. Zároveň explicitne vyjadruje, že sa musí jednať o pochybenie súdu a jeho časový rámec, ktorý je vymedzený konaním súdu, ktoré predchádza jeho rozhodnutiu a samotným právoplatným rozhodnutím súdu. Z tohto dôvodu sa v dovolacom konaní nemožno úspešne domáhať zrušenia právoplatného rozhodnutia v prípade, ak konajúci súd v trestnom konaní nepochybil alebo dovolateľom namietané pochybenie súdu nespadá do časového rámca, ktorý začína konaním pred súdom a končí právoplatným rozhodnutím súdu v merite prejednávanej veci.

Tento právny záver možno vyvodit' aj z ustanovení § 405a - § 405d Tr. por., ktorými bol do nášho právneho poriadku zavedený osobitný druh mimoriadneho opravného prostriedku - preskúmanie rozhodnutia v dôsledku zmeny zákona, ktorého účelom je, aby odsúdené osoby nevykonávali uložené tresty za skutky, pri ktorých dôjde k zániku trestnosti činu v dôsledku zmeny zákona podľa § 84 Tr. zák. po skončení ich trestných stíhaní. Zákonodarca však zároveň stanovil rozsah zásahu do princípu právnej istoty týmto mimoriadnym opravným prostriedkom tak, že ho možno aplikovať len na prípady, kedy v dôsledku zmeny zákona príde po skončení trestného stíhania páchatel'a k zániku trestnosti činu, pre ktorý bol odsúdený. Jeho uplatnenia sa však nemožno domáhať v prípade, ak v dôsledku zmeny zákona príde po trestnom stíhaní páchatel'a k zmierneniu trestnej sadzby trestu odňatia slobody pre trestný čin, pre ktorý bol odsúdený.

Pokiaľ dovolateľ poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 15. januára 2023, sp. zn. 2 Tdo 69/2012 (R 46/2014), tak ide o poukazovanie irelevantné, keď treba uviesť, že z právnej vety aj z jeho obsahu je zjavné, že použitie § 2 ods. 1 Tr. zák. je viazané na „dôsledok aplikácie princípu retroaktivity Trestného zákona, resp. jeho zmeny priaznivej pre páchatel'a pre možné rozhodovanie v novom konaní,“ keď sa výslovne v ňom uvádza, že „pri opätovnom prerokovaní veci na základe príkazu dovolacieho súdu v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. sa pri posúdení trestnosti činu a ukladaní trestu použije ustanovenie v čl. 50 ods. 6 Ústavy a ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák., ktoré je jeho zákonným odrazom a ktoré v rozsahu svojej úpravy prikazuje retroaktivitu zákona priaznivú pre páchatel'a a zakazuje retroaktivitu pre

páchateľa nepriaznivú. To platí aj v prípade, ak pri dovolacím súdom preskúmanom konaní a rozhodovaní bol porušený zákon v prospech obvineného a to bez ohľadu na dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia.“ Podstatou predmetného rozhodnutia je tá skutočnosť, že aj keď bolo dovolanie generálneho prokurátora vo svojej podstate dôvodné, v situácii, keď je splnenie dovolacieho dôvodu založené na porušení ustanovenia, o ktorom bolo v medziobdobí rozhodnuté Ústavným súdom SR, že nie je v súlade s Ústavou, s čím je spojená sankcia straty účinnosti takého ustanovenia a splnenie dovolacieho dôvodu bolo založené na nezákonnosti pri rozhodovaní, ktorá už nie je pre ďalšie konanie aktuálna, a preto dovolací súd dovolanie generálneho prokurátora odmietol podľa § 382 písm. c) Tr. por., keď bolo zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania, konkrétne dotknutým dovolaním uplatnený dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., resp. jeho použitie na základe chyby pri rozhodovaní by v novom konaní nemohlo viesť k jej náprave. Dovolanie nemožno považovať za dôvodné, ak by ním namietané a dovolacím súdom zistené porušenie zákona nemohlo viesť ku zmene napadnutého rozhodnutia. Dovolanie by v takom prípade v konečnom dôsledku nemohlo úspešne splniť ním sledovaný účel nápravy, ani ak by mu dovolací súd vyhovel, čím by stratilo procesnú povahu opravného prostriedku.

Obdobne pokiaľ dovolateľ poukazoval na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2024, sp. zn. Tpj 129/2024 (doposiaľ neuverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR), ktoré sa týkalo zjednotenia výkladu § 2 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 87 ods. 3 Tr. zák. v súvislosti so skrátením doby premlčania trestného stíhania, tak z právnej vety tohto stanoviska nevyplýva, že by sa ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák. malo vzťahovať na dovolacie konanie, keď aj rozdielna rozhodovacia činnosť súdov, na základe ktorej bolo prijaté toto stanovisko, sa týkala rozhodovania súdov nie v dovolacom konaní, ale v odvolacom konaní, resp. na súde prvého stupňa. Obdobne tak uvedené nemožno odvodiť ani z iných dovolateľom uvádzaných rozhodnutí, ktorých poukazovanie bolo teda z pohľadu posudzovania danej problematiky nepodstatným.

Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ dovolateľ poukazoval, že novelou Trestného zákona, zákonom č. 40/2024 Z. z., sa zmiernila trestnosť činu, za ktorý bol odsúdený ohľadom ustanovenia § 172 ods. 3 Tr. zák., pre ktorý bol uznaný vinným, tak ide o poukazovanie irelevantné, keďže dotknutý rozsudok ŠTS z 8. septembra 2022, sp. zn. 2T/12/2022, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 25. októbra 2023, sp. zn. 3To/9/2022, nadobudol právoplatnosť 25. októbra 2023, zatiaľ čo zákon č. 40/2024 Z. z. nadobudol účinnosť až následne 6. augusta 2024, takže neskoršie prijatá, resp. účinná zmena Trestného zákona, ktorá trestnosť činu, resp. trest zmierňuje, nemá z pohľadu dovolacieho konania žiadny vplyv na dovtedy právoplatne rozhodnuté veci, ibaže by zákonodarca výslovne ustanovil v zákone inak, čo sa však nestalo.

Záverom dovolací súd uvádza, že pokiaľ sa k niektorej z uplatnených dovolacích námietok výslovne nevyjadril, považoval ju za nepodstatnú vzhľadom na vyššie ním uvedené skutočnosti a argumenty, na základe ktorých by nemohla taká námietka spôsobiť iné rozhodnutie dovolacieho súdu o podanom dovolaní.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd zistil, že podaným dovolaním nebol splnený žiadny dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.